

18.Yüzyıl - 19.Yüzyıl Felsefesi - 2

1. Max Weber, siyaset felsefesinde egemenlik kavramına ilişkin birtakım çıkarımlarda bulunmuştur. Ona göre üç tür egemenlik bulunmaktadır. Bunlar monarşi ve feodal yönetimlerde görülebilen töre ve toplumsal normlara göre şekillenen geleneksel egemenlik; halkın, bir kişinin kahramanlık ve karakterinin gücüne duyduğu itaat ve saygısıyla oluşan karizmatik egemenlik; yönetimin anayasa ve hukuka uygun olarak seçimle şekillendiği rasyonel egemenliktir.

Buna göre Weber'in egemenlik türlerini açıklarken kullandığı ölçütü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bireyler arası ilişki biçimi
B) İktidarın gücünün kaynağı
C) Sınıflar arası ilişki biçimleri
D) Toplumsal kurumların doğası
E) Bürokrasinin yönetimdeki etkinliği
2. **Aşağıdakilerden hangisi 18. yüzyıl - 19. yüzyıl felsefesinin özellikleri arasında yer almaz?**

- A) Düşünce özgürlüğü desteklenmiştir.
B) Akla güven duyulmuş ve akılcı düşünce artmıştır.
C) Özgürlüğü engellediği düşüncesiyle siyasi ve dini otoritelere karşı gelinmiştir.
D) Aydınlar ve yazarlar sınıfı oluşmuştur.
E) Akıl, iman ve inanç gibi konular tartışılmıştır.

3. Öyle hareket et ki; eylemlerinde olabildiğince çok mutluluğu, olabildiğince çok haz ile, olabildiğince çok insan için gerçekleştirebil.

“Bentham”

Buna göre Bentham'ın ahlak ilkesi aşağıdakilerden hangisi ile ifade edilebilir?

- A) Toplumsal faydacılık
B) Ödeve uygunluk
C) Bireysel hazcılık
D) İlimli ortaya uygunluk
E) Bilgiye dayalılık

4. Hegel'e göre varlık tez, antitez ve sentez olmak üzere bir oluş sürecinden geçer. Örneğin bir tohumda bir ağaç ve ağaçta bir elma olma gücü vardır. Tohumdan; yeniden meyvenin içinde tohum olma süreci bir döngüdür.

Bu açıklama aşağıdaki felsefe kavramlarından hangisi ile ifade edilir?

- A) Mayotik
B) Paranteze alma
C) Diyalektik
D) Ödeve uygunluk
E) Güçler ayrılığı

5. 18 - 19. yüzyıl sonlarına doğru özellikle Fransız İhtilali'nin etkisiyle aristokrasi rejiminin ortadan kaldırılması, düşünsel alanda duygu ve düşüncenin ideal formlarda ifade edilmesinin sağlayan özgür bir ortam hazırlamıştır. Böylece edebiyatta toplumun bütün sınıflarına hitap eden, duygu ve coşkunun önemli olduğu ve sade bir dilin kullanıldığı bir akım doğmuştur.

Bu parçada ifade edilen akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sembolizm
B) Romantizm
C) Klasizm
D) Realizm
E) Natüralizm

6. Hobbes, Locke ve Rousseau gibi bazı filozoflar devletin “toplumsal sözleşme” yolu ile sonradan oluşturulmuş bir kurum olduğunu savunurlar. Devlet kurulmadan önce ise insanların doğa durumu denilen bir durumda yaşadıklarını belirtirler.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi toplumsal sözleşme yapılmasının nedeni olarak gösterilebilir?

- A) Bir başkasının vereceği zarardan korunmak
B) Doğa durumundaki sınırsız özgürlüğü sürdürmek
C) Özgür ve eşit yaşam olanaklarını sınırlamak
D) Yapay durumun zorunluğunu ön plana çıkarmak
E) Yasaların yapıldığı toplum tarafından belirlendiğini kanıtlamak

18.Yüzyıl - 19.Yüzyıl Felsefesi - 2

7. Felsefe tarihçileri Berkeley'in idealizminde, gerçekliğin bireyin zihinsel algısına indirgendiğini belirtirler. Berkeley'e göre varlık öznenin algısına dayanır. Oysa Hegel'deki idealizm; akıl, tin ya da zihin denen insandan bağımsız bir gerçekliğe bağlıdır. Bu gerçeklik "Geist" tir.

Buna göre öncelikle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Varoluş özden önce gelir.
B) Varolmak algılanmış olmaktır.
C) Hegel'e göre, varlık zihninin yansımasıdır.
D) Berkeley'e göre gerçeklik insan zihninden bağımsızdır.
E) Berkeley'in idealizmi subjektifken Hegel'inki objektiftir.

8. Victor Hugo'nun Sefiller romanının kahramanı olan Jean Valjean, sefil bir yaşam sürmektedir ve sürekli hırsızlık yapıp suç işler. Hapisten çıktığı sırada, soğuk bir gece, perişan bir vaziyette kentin rahibinin kapısını çalar ve o gece evinde kalmasına izin vermesini ister. Rahip onu evine alır. Fakat sabaha doğru Jean Valjean rahip uyanmadan onun gümüş takımını çalıp kaçır. Yolda polis yakalar onu ve doğruca rahibin evine götürür. Bunun üzerine rahip "Ona gümüşleri ben verdim." diyerek yalan söyler ve "yalan söylemek kötüdür." gibi genel bir değer yargısını çığır. İşte rahibin bu yalanı Jean Valjean'ın hayatında bir dönüm noktası olacak ve zamanla kendisi sefilleri koruyan bir insan olacaktır.

Bu parçanın ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Erdem doğuştan gelen bir beceri olduğundan öğretilemez.
B) Genel kabul gören değer yargıları her insani durumda geçerli olmayabilir.
C) Bir durumda kötü sonuç veren bir eylem evrensel yasa olarak kabul edilemez.
D) Toplumda çoğunluğun uyduğu ilkeler bize genel-geçer ahlak yasalarını verir.
E) İnsan özgür iradesiyle yaptığı eylemlerden her zaman sorumlu değildir.

9. Bir dükkânınız var ve meyve satıyorsunuz. İnsanlar sizden alışveriş yaptığı sürece kibar davranıyorsunuz, para üstünü eksiksiz veriyorsunuz. Çünkü böyle davranırsanız insanların size güven duyacağını, dükkânınıza daha sık gelerek alışveriş yapacaklarını düşünürsünüz. Bu durumda Kant'a göre, iyiyi gerçekleştirmiş olsanız bile, eyleminizin ahlaki bir değeri yoktur.

Buna göre ahlaki eylemin değerini belirleyen ölçüt aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eylemin başka bir amaç için araç olarak kullanılması
B) Evrensel bir ahlak yasasının varlığı
C) Ahlaki eylemin kendinde bir amaç olması
D) Eylemin dayandığı ilkenin kişiden kişiye değişmesi
E) Eylemin pratikte bir yarar sağlaması

10. Kant'a göre, herkesi kapsayan ve bireyin hiçbir gerekçe olmaksızın kabulleneceği bir ahlak yasası olmalıdır. Bu ahlak yasası bireyler için buyruk (emir)tur. Bu buyruk bir amaca yönelik olmayıp, amacı kendisinde olan bir yapıdır. Bu buyruk kişi tarafından iyi niyetle kabullenilirse de ödev niteliği taşır.

Buna göre bir davranışın ahlaki olması aşağıdaki koşullardan hangisine bağlıdır?

- A) Bireyleri mutlu etmesine
B) Bir amaca yönelik olmasına
C) Toplumsal değerlere uygunluğuna
D) Toplumsal yarar sağlamasına
E) Ödevde kişinin kendi isteğiyle uymasına

11. Kant'a göre bilginin ham maddesi duyulardan gelir. Duyular aklın doğuştan getirdiği kategorilerin içine girer. Bu kategorilerde şekil olarak akıl ilkeleri ile işlenir ve böylece bilgi meydana gelir.

Bu açıklamadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Bilginin oluşmasında, duyular tek başına yeterli değildir.
B) Kesin ve doğru bilgilere ulaşmak mümkün değildir.
C) Duyu verileri kategoriler sayesinde şekil alır.
D) Duyularla gelen bilgiler, akıl ilkeleri ile işlenir.
E) Tüm insanlarda aynı kategoriler mevcuttur.

